

Pirma diena

KONTAKTAS

1. NESIBAIGIANTI ŽEMĖ

Žmogus su žiūronais. Taip ir prasidėjo: žiemos naktį prie mažo Arizonos miestelio ant kalvos, palei kelią, stovėjo žmogus.

Turėjo būti sunku leitenantui Rodžeriui Šonui su tais žiūronais. Metalas šaltas, o ir laikyti nepatogu su kailine striuke ir stromis pirštinėmis. Nuo kvapo, kuris iš burnos kamuoliais veržėsi į mėnesienos naktį, stiklai apsitraukdavo, tad jis dažnai turėdavo nuleisti žiūronus ir valyti buku pirštinėtu pirštu.

Jis negalėjo žinoti, kad viskas beprasmiška. Kad su žiūronais tame miestelyje nieko nepamatysi ir neatskleisi jo paslapčių. Ir būtų labai nustebęs, jei būtų sužinojęs, kad žmonės, kuriems galų gale pavyks jas atskleisti, naudos milijoną kartų stipresnius prietaisus negu žiūronai.

Graudus, komiškas ir toks žmogiškas buvo tas reginys – pasilenkęs prie didelio akmens, alkūnėmis į jį pasirėmęs, Šonas laiko žiūronus prie akių. Nors žiūronai ir vargino, jie bent buvo įprasti ir artimi. Ir tai buvo vienas iš paskutinių įprastų jo pojūčių prieš mirtį.

Kas atsitiko toliau, galime tik įsivaizduoti ir pasistengti atkurti.

Leitenantas Šonas žvalgė miestelį lėtai ir metodiškai. Matė, kad jis nedidelis – kokie penki šeši mediniai namai abipus

vienintelės gatvės. Ir labai ramus – nei šviesų, nei bruzdesio; švelnus vėjelis neatnešė nė menkiausio garso.

Šonas nukreipė žiūronus į aplinkines kalvas. Jos buvo žemos, tarsi nukirstom viršūnėm, dulksvos; kur ne kur stirksėjo aplediję krūmokšniai ir viena kita nudžiūvusi juka. Už tų kalvų driekėsi kitos, o toliau plytėjo Mohavių dykuma – bekraštė, be jokių kelių. Indėnų vadinama Nesibaigiančia Žeme.

Leitenantą Šoną ėmė krėsti drebulys. Buvo vasaris, šalčiausias mėnuo, ir vakaras – po dešimtos. Šonas nuėjo ant kelio, kur stovėjo „Ford Econovan“ furgonas su didele sukama antena ant viršaus. Variklis tyliai burzgė, ir tai buvo vienintelis garsas aplinkui. Šonas atidarė užpakalines dureles, įlipo ir vėl uždarė.

Furgone degė tamsiai raudona šviesa, nakties šviesa, kad, išėjęs į lauką, neapžilptum. Toje raudonoje šviesoje instrumentų skalės ir elektroniniai prietaisai žibėjo žaliai.

Eilinis Luisas Kreinas, radiotechnikas, irgi buvo su tokia pat kailine striuke. Pasilenkęs prie žemėlapių, jis kažin ką skaičiavo, vis žvilgtelėdamas į prietaisus.

Šonas paklausė Kreiną, ar jis tikras, kad jie atvyko į reikiamą vietą, ir Kreinas atsakė, kad tikras. Juodu buvo pavargę – visą dieną važiavo iš Vandenberg, ieškodami naujausio „Scoop“ serijos palydovo. Nedaug jie nežinojo apie tuos palydovus, tik tiek, kad tai slaptos kapsulės, paleidžiamos tirti viršutinių atmosferos sluoksnių ir grįžtančios į Žemę. Šono su Kreinu darbas ir buvo surasti tuos palydovus nusileidusius.

Kad būtų lengviau ieškoti, palydovuose buvo įtaisyti radijo švyturiai, kurie pradėdavo veikti, likus maždaug aštuoniems kilometrams iki žemės. Todėl furgone ir buvo tiek daug radiopelengatorių. Iš esmės furgonas pats atlikdavo savo trianguliaciją. Kariškių žargonu tai buvo vadinama vieno agregato

trianguliacija – labai efektyvus būdas, nors ir lėtas. Procedūra buvo gana paprasta: furgonas sustoja, nustatoma jo buvimo vieta, užfiksuojama palydovo signalo kryptis ir stiprumas. Paskui važiuojama toliau kokius trisdešimt kilometrų, taikant kuo tiesiau į palydovą. Tada vėl sustojama ir nustatomos naujos koordinatės. Taip žemėlapyje atsiranda vis nauji trianguliacijos taškai, ir furgonas zigzagais artėja prie palydovo, kas trisdešimt kilometrų sustodamas pakoreguoti krypties. Toks ieškojimo būdas lėtesnis negu su dviem furgonais, bet taip atsargiau – du furgonai vienoje vietoje sukeltų įtarimą.

Šešias valandas furgonas artėjo prie palydovo. Dabar jau buvo visai nebetoli.

Kreinas nervingai pabarbeno pieštuku į žemėlapi ir pranešė, kaip vadinasi gyvenvietė kalvos papėdėje. Pidmontas, Arizonos valstija. Keturiasdešimt aštuoni gyventojai. Vyras nusijuokė, nors abiem širdy buvo ir neramu. Pagal Vandenbergso skaičiavimus palydovas turėtų būti nusileidęs už dvidešimties kilometrų nuo Pidmonto. Vandenbergso skaičiavimai atliekami, remiantis radiolokaciniais stebėjimais ir 1410 trajektorijos projekcijų, pateiktų kompiuterio. Paklaida paprastai būna ne didesnė kaip keli šimtai metrų.

Tačiau radiopelengatoriumi netikėti irgi negalima, jis rodė palydovą pypsint pačiame gyvenvietės viduryje. Šonas pasakė manęs, kad krintantį palydovą kas nors pamatė, – juk nuo įkaitimo jis visas švytėjo, – ir susiradęs parsigabeno į Pidmontą.

Tai atrodė įtikinamai, bet pidmontietis, radęs ką tik nusileidusį Amerikos palydovą, būtų turėjęs kam nors pranešti: žurnalistams, policijai, NASA, karinėms struktūroms ar kam kitam.

O dabar nieko nebuvo girdėti.

Šonas vėl išlipo iš furgono, Kreinas išsiropštė iš paskos, drebdamas nuo šalčio. Abu vyrai ėmė žiūrėti į Pidmontą.

Miestely buvo tylu, nė švieselės. Šonas pastebėjo, kad degalinėje ir motelyje irgi tamsu. O juk per daugybę kilometrų aplinkui ši degalinė ir motelis vieninteliai.

Ir tada Šonas pamatė paukščius.

Mėnulio pilnaties nušviesti, tie dideli paukščiai lėtai sklاندė ratais virš pastatų ir lyg juodi šešėliai šmėsčiojo ant mėnulio. Jis nusistebėjo, kodėl nematė jų anksčiau, ir paklausė Kreiną, ką tas apie juos manąs.

Kreinas atsakė nieko nemanąs ir dar juokais pridūrė:

– O gal maitvanagai.

– Tikrai, panašūs, – tarė Šonas.

Kreinas nervingai nusijuokė.

– Bet ko jie čia turėtų rinktis? Jie atskrenda tik ten, kur yra lavonų.

Šonas prisidėgė cigaretę, rankomis uždengęs žiebtuvėlį, kad vėjas neužpūstų liepsnos. Nieko neatsakė, tik pažvelgė žemyn į namus, į gyvenvietę. Tada dar kartą pasižiūrėjo pro žiūronus, bet nepamatė jokio gyvybės ženklo.

Galų gale nuleido žiūronus ir numetė cigaretę ant gurgždančio sniego, ji sušnyptė ir užgeso.

Pasigrėžė į Kreiną ir tarė:

– Verčiau važiuojam ir pažiūrėsime.

2. VANDENBERGAS

Už penkių šimtų kilometrų dideliame kvadratiniam kambaryje be langų, kur buvo „Scoop“ programos centras, leitenantas Edgaras Komrojus sėdėjo susikėlęs kojas ant stalo, priešais pasidėjęs krūvą iškarpu iš mokslinių žurnalų. Komrojus buvo budintis karininkas. Budėti jam tekdavo kartą per mėnesį; tada turėdavo vadovauti minimaliai – dvylikos žmonių – grupei, einančiai nakties tarnybą. Tą vakarą grupė sekė furgoną, pavadintą „Caper 1“, važiuojantį per Arizonos dykumą, ir palaikė su juo radijo ryšį.

Komrojus nemėgo budėti. Kambarys buvo pilkas, apšviestas dienos šviesos lempomis, įrengtas grynai funkcionaliai ir dėl to neįdomus. Ir Komrojus šiaip niekada į valdymo centrą neateidavo, tik prieš paleidžiant palydovą, kai atmosfera čia būdavo visai kitokia. Kambarys tada pilnas besidarbuojančių inžinierių, kiekvienas vykdo atskirą kompleksinio darbo užduotį, visi kupini įtampos ir laukimo, apimančio prieš palydovo startą.

Bet naktys būdavo nuobodžios. Niekada nieko nenutikdavo. Komrojus, naudodamasis tuo, perskaitydavo, ko būdavo nespėjęs. Iš profesijos jis buvo širdies kraujagyslių fiziologijos specialistas ir tyrinėjo stresines organizmo būkles, kurias sukelia dideli pagreičiai.

Tą vakarą Komrojus skaitė žurnalo straipsnį „Deguonies pernešimo ir difuzinių gradientų stoichiometrija, esant padidėjusiam

dujų slėgiui arterijose“. Skaityti sekėsi lėtai ir buvo ne itin įdomu. Todėl mielai liovėsi, vos tiktai virš galvos sutraškėjo garsiakalbis, skirtas radijo ryšiui su Šono ir Kreino furgonu.

Šonas tarė:

– Centre! Čia – „Caper 1“. Centre. Čia – „Caper 1“. Kaip girdite? Baigiau.

Komrojus šypsodamasis atsakė girdęs gerai.

– Tuojau įvažiuosime į Piedmontą paimti palydovo.

– Gerai, „Caper 1“. Neišjunkit aparato.

– Supratau.

Viskas ėjo pagal palydovų ieškojimo taisykles, išdėstytas „Scoop“ programos nuostatuose. Šie nuostatai – stora pilka knyga minkštais viršeliais – gulėjo ant stalo Komrojui po ranka. Jis žinojo, kad jo ir furgono pokalbis įrašomas į magnetofono juostelę, ir ši bus padėta į „Scoop“ archyvą, tik niekaip nesuprato, kam to reikia. Juk viskas atrodo taip paprasta: furgonas išvažiuoja, paima palydovą ir sugrįžta.

Jis gūžtelėjo pečiais ir toliau ėmė skaityti savo straipsnį apie dujų slėgius, puse ausies klausydamas Šono. O tas kalbėjo:

– Mes jau Piedmonte. Ką tik pravažiuojame pro degalinę ir motelį. Visur tylu. Jokių gyvybės požymių. Palydovo signalai stiprėja. Priešaky, už pusės kvartalo, stovi bažnyčia. Joje tamsu ir taip pat nieko nematyti.

Komrojus padėjo žurnalą. Šono balsas aiškiai buvo neramus. Šiaip Komrojų būtų tik juokas suėmęs, pagalvojus, kaip du suaugę vyrai dreba mažoje miegančioje dykumų gyvenvietėje. Bet Šoną jis gerai pažįsta ir žino, kad tas visai neturi fantazijos, nors šiaip yra gana šaunus vyras. Šonas gali užmigti net siaubo filme. Toks jis žmogus.

Komrojus sukluso.